Mẫu cấp Trường – 2.1

THÔNG TIN TÓM TẮT VỀ NHỮNG KẾT LUẬN MỚI CỦA LUẬN ÁN TIẾN SĨ

Tên đề tài: **Tên riêng người Êđê ở Tây Nguyên**
Chuyên ngành: Ngôn ngữ học
Mã số: 9.22.90.20
Nghiên cứu sinh: Đặng Minh Tâm
Cán bộ hướng dẫn: 1) GS.TS. Đỗ Việt Hùng; 2). PGS.TS Nguyễn Thị Ngân Hoa
Cơ sở đào tạo: Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Những kết luận mới của luận án

1. Về lí luận, luận án xác định 2 vấn đề sau đây:
- Tên riêng nói chung là một đơn vị định danh. Vì vậy, bất cứ đơn vị ngôn ngữ nào (từ - thực từ, cụm từ, câu) cũng có thể là một đơn vị định danh, tùy thuộc vào chủ quan của chủ thể định danh. Tên riêng của người nằm trong hệ thống tên riêng; là một tổ hợp các đơn vị định danh.
- Về ý nghĩa của tên riêng, luận án xác định, tên riêng là đơn vị có nghĩa. Cơ sở của quan điểm này là: Tên riêng ra đời là có lí do; nó là một tín hiệu ngôn ngữ; là đơn vị từ vựng.
2. Về phương pháp nghiên cứu tên riêng chỉ người, bên cạnh một số phương pháp nghiên cứu chuyên biệt của ngôn ngữ học, phải bằng phương pháp tiếp cận đa ngành và liên ngành.
3. Về nghiên cứu cụ thể các bình diện tên riêng người Êđê, luận án kết luận một số vấn đề sau:
3.1. Cấu tạo của tên riêng người Êđê có những nét đặc thù, và có thể nói là khác biệt so với hình thức cấu tạo tên riêng các tộc người khác ở Việt Nam. Trật tự sắp xếp các danh tố cùng sự phát triển đa dạng của các yếu tố trong danh tố họ làm nên sự độc đáo của tên riêng người Êđê.
3.2. Tên riêng chỉ người nói chung, tên riêng người Êđê nói riêng là những đơn vị có nghĩa. Tuy nhiên, nghĩa của tên riêng không giống với nghĩa của các từ chung. Ý nghĩa của các tên riêng này chỉ được hiểu đúng khi xác định nó là tên gọi, là có sự liên quan đến đối tượng được đặt tên như thế nào. Tên riêng người Êđê ít có những lớp từ ngữ mang nghĩa từ vựng gắn với những ý tưởng, khát vọng mang tính "triết luận"như trong tên riêng của đa số người Việt. Các trường hợp đồng âm với các từ mang nghĩa từ vựng đều mang ý nghĩa hàm chỉ.

Nguồn gốc tên đệm trong tên riêng người Êđê chính là dấu tích của chế độ thị tộc bộ lạc. Sự ra đời của tên cá nhân là xuất phát từ nhu cầu giao tiếp và tâm lí tộc người. Quá trình hình thành và phát triển lớp từ ngữ tên họ Êđê cũng chính là quá trình phát triển văn hóa tộc người.
3.3. Mẫu hệ là nét văn hóa chung của nhiều tộc người thiểu số ở Tây Nguyên. Xét về một số phương diện, đây là nét đặc trưng trong văn hóa về tên riêng của người Êđê mà čuê nuê (nối dòng) là điểm nổi bật và độc đáo nhất. Tiến trình lịch sử Tây Nguyên là nhân tố cơ bản tác động đến quá trình biến đổi tên riêng của người Êđê. Sự biến đổi này thể hiện trên nhiều phương diện, trong đó có sự chi phối bởi quy luật ngôn ngữ. Về văn hóa, sự biến đổi tên riêng đã làm mất đi nét đặc trưng mang tính truyền thống của dân tộc. Người Êđê sử dụng tên riêng trong các hoạt động giao tiếp mang đậm phong cách hội thoại. Bên cạnh sự tuân thủ có tính quy thức trong giao tiếp hành chính, người Êđê vẫn có thiên hướng "phi quy thức hóa" những trường hợp có thể. Họ ưa chuộng cách sử dụng tên riêng trong giao tiếp một cách giản tiện, tạo sự gần gũi, thân mật.

Người hướng dẫn **Đại diện tập thể hướng dẫn** (Kí và ghi rõ họ tên)	**Nghiên cứu sinh** (Kí và ghi rõ họ tên)
GS. TS. Đỗ Việt Hùng	**Đặng Minh Tâm**

SUMMARY OF NEW CONCLUSIONS OF PhD THESIS

Title: Proper name of Ede people in Highland Centrals
Major: Linguistics
Code: 9.22.90.20
Name of PhD Student: Dang Minh Tam
Advisor(s): 1) PROF. PH.D. Do Viet Hung; 2). A. PROF. PH.D. Nguyen Thi Ngan Hoa
Institutional: Hanoi National University of Education

New conclusions

1. In theory, the thesis identifies the following two issues:
- The proper name in general is an identifying unit. Therefore, any language unit (word - real word, phrase, sentence) can also be a unit of identification, depending on the subjective subject identification. The human proper name is in the proper name system; is a combination of identifier units.
- Regarding the meaning of proper names, the thesis identifies, proper names are meaningful units. The basis of this view is: The proper name is a reason; it is a linguistic signal; is the vocabulary unit.
2. Regarding the method of researching human proper name, in addition to a number of specialized research methods of linguistics, it must be a multi-disciplinary and interdisciplinary approach.
3. Regarding the specific study of the Ede proper names, the thesis concludes some following issues:
3.1 The structure of the Ede proper names has specific characteristics, and it can be said to be different from the form of the proper names of other ethnic groups in Vietnam. The order arranges of noun elements together with the diverse development of noun elements of surname make unique of the Ede proper name.
3.2 The human proper name in general and the Ede proper name in particular are the meaningful units. However, the meaning of proper names is not the same as the meaning of common words. The meaning of these proper names is only understood correctly when determining it as a name, is related to how the object is named. The Ede proper names has few words and phrases with vocabulary meaning associated with "philosophical" ideas and aspirations as in the proper names of most Vietnamese. Homophones with words that have lexical meanings are all functional meanings.
The origin of the middle name in the proper name of Ede is a tribute to the tribal clan regime. The birth of a proper name comes from the need for communication and psychological people. The process of formation and development of Ede's surname is also the process of developing ethnic culture.
3.3 The matrilineal is the common culture of the majority of ethnic minorities in the Central Highlands. In some aspects, this is afeature of culture in Ede proper names,]uê nuê (linked the clan) is the most prominent and unique. The historical process of the Central Highlands is a fundamental factor affecting the process of changing the Ede proper names. This transformation is manifested in many ways, including the governed by language rules. In terms of culture, the change of proper names has lost the traditional character of the nation. The Ede use proper names in communication activities with a conversational style. In addition to formal compliance in administrative communication, the Ede people still have a tendency to "informize" the possible cases. They like to use proper names in communication in a simple way, creating closeness and intimacy.

Advisor(s)	**PhD Student**
PROF. PH.D. Do Viet Hung	**Dang Minh Tam**